

DE LAATSTE MEGASTAL

Melvin Voets

De laatste megastal

Melvin Voets

De laatste megastal

Melvin Voets

ISBN: 978-94-6240-511-0

Dit boek is een uitgave van:

Wolf Legal Publishers (WLP)

Talent Square 13

5038 LX Tilburg

info@wolfpublishers.nl

www.wolfpublishers.com

Ontwerp omslag: Odilia Kerkhoven

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet 1912 gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written permission of the publisher.

© 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Over diervriendelijkheid	11
2. De moderne wereld	21
3. Het eten van dieren	27
4. Koetjes en kalfjes	37
5. Natuurlijke balans	47
6. Techno-optimisme	53
7. Systeemverandering	61
8. Over veganisten	69
9. Voor de verandering	75
Dankwoord	83
Eindnoten	85

Inleiding

Ik groeide op in Oisterwijk, een bosrijk dorp dat niet voor niets de parel van Brabant wordt genoemd. Vanuit het dorp fietste ik regelmatig naar de nabijgelegen stad Tilburg. Om te winkelen, te sporten en te stappen. Dat kon ook allemaal in Oisterwijk maar in de stad kon het allemaal net wat beter. Ik fietste meestal over een zandpad langs het spoor dat eerst overgaat in een verharde weg en vervolgens in een rood fietspad dat helemaal tot aan Tilburg doorloopt.

Laatst fietste ik de omgekeerde route. Ik woon nu al een tijd in Tilburg en ik ging op bezoek bij mijn vader. Het was lang geleden dat ik me met de fiets langs de akkers en weilanden liet voeren. Hetzelfde fietspad was dit keer anders voor mij. Al die jaren dat ik als jongetje, en later als jonge man, over het pad fietste, deed ik dat niet altijd even bewust. Ik fietste vaak op de automatische piloot waarbij ik soms merkte dat ik al een stuk gefietst had zonder dat ik dat bewust had meegemaakt. De omgeving trok aan me voorbij terwijl ik met mijn hoofd ergens anders zat. Later, toen ik een scooter had, ging diezelfde omgeving nog sneller voorbij.

Maar nu was het anders. Ik had een andere fiets en in feite was degene op de fiets ook niet meer dezelfde persoon. De onbezorgde jongen was nu een volwassen man met een neurotisch gevoel voor rechtvaardigheid.

Nu fietste ik daar door de groene omgeving met andere ogen. Ik zag eerst maïsvelden tot aan de horizon, vervolgens een

kleinschalige melkveehouderij en daarna een gigantisch stallencomplex. Is dit me als jongen ontgaan?

Ik zag voor het gigantische stallencomplex een woonhuis met een oprit. Links van het huis lag een maïsveld ter grootte van een aantal voetbalvelden. Op een bakstenen muur stond een witte stenen big. Een internetzoekopdracht maakte duidelijk dat dit een varkenshouderij was.

Toen ik bij mijn vader was, sprak ik mijn verbazing uit: *“Zo’n grote stal in zo’n klein dorp!”* Mijn vader reageerde nuchter en vertelde me dat er meer van dat soort stallen in de buurt waren.

Ik woonde ruim twintig jaar in Oisterwijk en groeide daar op zonder enig idee te hebben van de grootschalige veehouderij in de regio. Het is verbazingwekkend hoeveel van mijn omgeving weggefilterd werd door desinteresse.

Megastal

Toen ik via een andere route terugfietste naar Tilburg passeerde ik de grote stallen aan de achterkant. Nu rook ik de geur van varkensmest. Aan de voorkant had ik niets geroken. Tussen de stallen en het fietspad lag een groot, keurig gemaaid gazon en de geur van de stallen reikte blijkbaar niet zo ver. Buiten de geur en de kenmerkende stallen kon ik aan niets merken dat hier varkens gehouden werden. Ik kon niet zien hoe de dieren leefden, want ik zag ze niet. Ik zag enkel bakstenen gebouwen. Wat ik merkwaardig vond, is dat ik ook niets kon horen. Geen enkel geluid.

Je kunt een boek niet beoordelen aan de hand van de omslag en je kunt ook niet veel zeggen over de varkenslevens aan de hand van de strakke gebouwen waarin ze gehuisvest zijn. Maar in mijn hoofd gingen alarmbellen rinkelen. In de stallen leek niet

veel natuurlijk licht te kunnen komen, ze leken net zo geïsoleerd als ondergrondse bunkers. Geen licht dat naar binnen sloop en geen licht dat ontsnapte. Hoeveel ruimte de varkens hadden, was onbekend. Konden ze vrij rondlopen of stonden ze in smalle stalen hekken zoals je wel eens ziet in video's van undercover-dierenactivisten?

Al die jaren dat ik in Oisterwijk woonde, was de groot-schalige veehouderij me ontgaan, terwijl ik regelmatig langs de stallen fietste. Pal onder mijn neus draaide een industrie die zich bezighield met het grootbrengen en doden van dieren. Toen ik net veganist was, vond ik het vreemd dat anderen probleemloos vlees en zuivel consumeerden. Maar ik begreep het omdat ik zelf bijna 30 jaar als omnivoor door het leven was gegaan. Wat ik alleen niet begreep is hoe ik mezelf zolang heb af kunnen sluiten voor wat zich in mijn eigen dorp afspeelde.

Zonder het te weten ben ik opgegroeid in een dorp waar op grote schaal dieren worden gehouden. In de bewuste varkensstal worden op het moment van schrijven zo'n 5.000 varkens gehouden maar er zijn plannen om dat aantal te verdubbelen.¹ In 2015 werd de uitbreiding van de stallen nog tegengehouden door de gemeente, maar in 2018 werd de vergunning voor uitbreiding alsnog afgegeven.² Als de varkenshouder de verdubbeling van het aantal varkens doorzet, dan kan zijn varkenshouderij aangeduid worden als een megastal. Volgens de definitie in het Alterra-rapport *Megastallen in beeld* van Wageningen University & Research worden bij een megastal grote aantallen dieren op één locatie gehouden.³ Een varkenshouderij is volgens het Alterra-rapport een megastal als er meer dan 7.500 vleesvarkens óf 1.200 fokvarkens gehouden worden.

Weinig ruimte

Met behulp van Google Maps kon ik zien dat de 5.000 varkens op een perceel van ongeveer 70.000 vierkante meter gehouden worden. Dat komt neer op 14 vierkante meter per varken. Omdat de uitbreiding van het aantal varkens zal plaatsvinden op hetzelfde perceel zal er 7 vierkante meter per varken overblijven.

Ik zocht uit hoeveel ruimte een varken normaal gesproken nodig heeft. En na het zien van de cijfers die door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden gesteld, was ik geschokt. Volgens het ministerie heeft een varkenshouder voor een varken van meer dan 110 kilo slechts één vierkante meter nodig.⁴ Als er groepen van meer dan veertig varkens gehouden worden, mag de ruimte zelfs met 10 procent verminderd worden. Dat komt neer op een oppervlakte van 0,9 vierkante meter voor een varken van meer dan 110 kilo. Bij de varkenshouderij die ik passeerde was er dus eigenlijk best veel ruimte beschikbaar voor de dieren.

Volgens het kennisnetwerk Levende Have zijn varkens luie beesten die 80 procent van de tijd niets liggen te doen.⁵ De rest van de tijd hebben varkens behoefte aan voldoende beweging. Zo'n vier uur per dag willen varkens met soortgenoten de omgeving verkennen, spelen en wroeten. Daarnaast willen varkens zichzelf ook kunnen verzorgen (in een modderbad bijvoorbeeld). Hoe kunnen ze dit allemaal doen als er maar één vierkante meter per dier beschikbaar is?

Jarenlang heb ik geen aandacht besteed aan de stallen die ik passeerde, totdat ik me een tijd geleden bewust werd van waar mijn voeding vandaan kwam. Toen ik besepte hoe we met dieren omgaan in de voedingsketen, ging er een wereld voor me open en besloot ik bewuster te consumeren. Zouden andere mensen na

een vergelijkbaar inzicht ook bewuster consumeren? En wat zou hiervan de impact zijn op de productie van voeding uit dierlijke bronnen? Zouden we de dieren met meer respect kunnen behandelen? En belangrijker nog, hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze voeding diervriendelijk geproduceerd wordt? Met dit boek probeer ik de antwoorden op deze en andere vragen te achterhalen.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze voeding diervriendelijk geproduceerd wordt?

Een nieuwsgierige consument deed zijn oogkleppen af, schoof zijn vooroordelen opzij en ging tot ver buiten zijn informatiebubbel op onderzoek uit. Het resultaat is een verfrissend non-activistisch boekje vol verrassende inzichten.

De laatste megastal is een boek voor veganist en vleeseter, dierenactivist en veehouder, ecooloog en technoloog, conservatief en progressief, links en rechts. En alles daartussenin.

Melvin Voets is een moralist en een pragmatische idealist die streeft naar een rechtvaardige samenleving waarin iedereen gelukkig kan zijn. Hij doet dat niet door torenhoge ambities na te jagen, maar door zichzelf bewust te zijn van zijn impact op de wereld en daarnaar te handelen.

NUR 323